

Special

Design & architectuur

p

Met kracht ontspringt de natuur. Haal het lichte lentegevoel in huis. Plus: interview met ontwerper Joris Laarman, woontorens op de Zuidas en langs bij een zelfvoorzienend huis in de polder.
→ pagina 31

id.

Cultuur Jenny Holzers woordkunst • Geld Tips voor het financieren van je bedrijf

Het huis en de omgeving vloeien in elkaar over, doordat de twee lange zijden van het huis volledig van glas zijn.

Het begon allemaal met een stip op een kaart. Daar, midden in een broccoliveld, in een uitgestrekt agrarisch gebied, zouden Arjen Oosterman (67) en Mirjam Schouten (66) hun eigen huis bouwen. Rondom hun stip stonden de stippen van andere initiatiefnemers, hun toekomstige burens. Allemaal wilden ze de uitdaging aangaan om hun eigen, zelfvoorzienende woning te bouwen in een gebied dat nog niemandsland was.

De kavels moesten nog worden gevormd. Een weg was er ook nog niet, en er waren ook geen voorzieningen, zoals een riool. 'Er was helemaal niets, behalve grond', zegt Oosterman nu, vijf jaar later, in een afhuis. 'We moesten alles uitvinden.' Hij wijst naar buiten. 'Die weg, waaraan ons huis ligt, hebben we met onze burens aangelegd.'

We zijn in Oosterwold. Een groot stuk boerenland tussen Almere en Zeewolde, dat langzaam maar zeker transformeert tot bewoond gebied. Wie wil, kan er nog steeds een stuk grond kopen en daarop bouwen, zonder bemoeienis van projectontwikkelaars of welstandscommissies. En een eigen huis bouwen was iets wat Schouten en vooral Oosterman al heel lang wilden doen. 'Dat we hier op een duurzame, zelfvoorzienende manier zouden gaan leven, maakte het nog aantrekkelijker.'

Toekomstbestendig

Na het zetten van hun stip klopte het stel aan bij bureau SLA, een architectenbureau dat ze goed kenden en dat al ervaring had met bouwen in Oosterwold. 'De vraag die we bij Peter (van Assche, van bureau SLA, red.) neerlegden, was heel open', zegt Oosterman. 'We zeiden: laten we samen gewoon eens kijken hoe je hier kunt wo-

Nergens liggen dremfels, ook niet tussen woonkamer en veranda. Die laatste is zo het verlengstuk van de woonkamer.

Het overkragende dak biedt beschutting tegen zon en regen, waardoor je bij vele weertypes buiten kunt zitten.

'Er was hier helemaal niets, behalve grond. We moesten alles uitvinden'

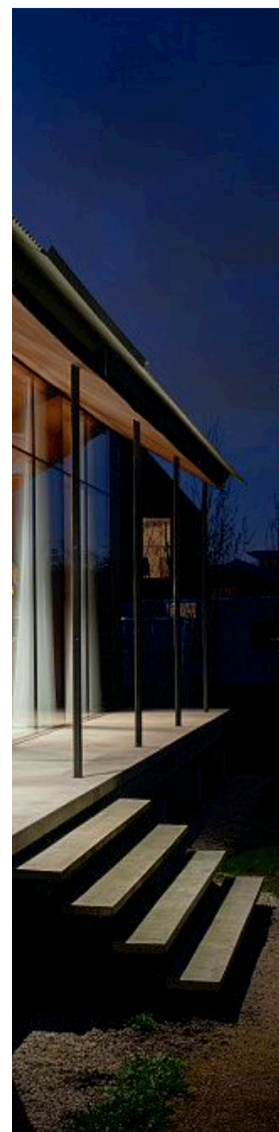

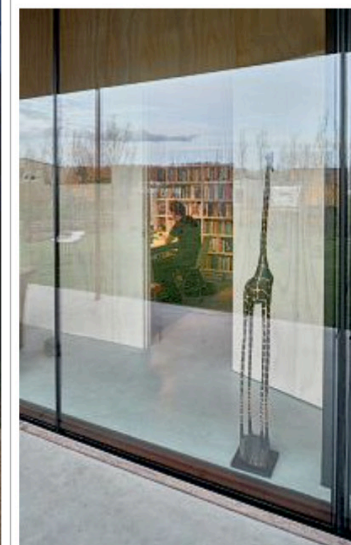
Een eigen huis bouwen: velen dromen ervan, maar doen het niet. Arjen Oosterman en Mirjam Schouten wel, en zij leven nu een duurzaam, zelfvoorzienend leven tussen Almere en Zeewolde.

Door Elsbeth Grievink
Fotografie:
Maarten Noordijk

POLDER MODEL

Een groot, uitkragend zadeldak leunt aan weerszijden op twee enorme 'boekensteunen'.

In zijn werkkamer, in het hart van het huis, omringt Arjen Oosterman zich met boeken.

nen.' Schouten: 'We hadden geen waslijst van wensen of ideeën. Wat we wel meegaven, was dat we een toekomstbestendig huis wilden, een plek om goed oud te kunnen worden.' Oosterman: 'En een afdak boven de voordeur, dat was ook een wens. Ik hou er niet van om in de regen te staan hannesen met m'n sleutels.'

Spelregels

Daarnaast moest rekening gehouden worden met een aantal restricties. Want behalve dat er heel veel vrijheid is, gelden in Oosterveld ook spelregels. Zo mag je bouwen wat je wilt, als je kavel maar acht keer zo groot is als het te bouwen vloeroppervlak. Oosterman en Schouten hadden ingetekend voor een kavel van 2000 vierkante meter, wat betekende dat ze tot 250 vierkante meter vloeroppervlak mochten bouwen. Maar niet voordat ze uitvoerig onderzoek hadden gedaan naar de grond waarop ze wilden bouwen. 'Als er archeologie in de grond zit, heb je

Je mag alles bouwen, zolang je kavel acht keer zo groot is als het te bouwen vloeroppervlak

pech, dan krijg je geen bouwvergunning', vertelt Arjen. 'Dat moet je allemaal onderzoeken. Inmiddels is fase één van Oosterwold af, en is er een draaiboek, waar de initiatiefnemers van de volgende fasen van kunnen profiteren. Dat geluk hadden wij niet. We moesten alles zelf uitvinden.'

Clean ontwerp

Het praten over en het schetsen van de toekomstige woning was een traject waarin allerlei woonvormen werden verkend. Oosterman: 'Peter heeft verschillende voorstellen op tafel gelegd en via het concept van een patio-woning kwamen we uit bij het ontwerp waar we voor gevallen zijn.' Dat ontwerp is even clean als inventief: een groot, uitkragend zadeldak leunt aan weerszijden op twee enorme 'boekensteunen', die samen met twee lange zijden van glas een eerste schil vormen, met binnen die schil een tweede huis. Een huis in een huis, eigenlijk, waarin verschillende functies zijn ondergebracht: twee slaapkamers, twee badkamers, een werkkamer, een zolder en, misschien wel het meest in het oog springende element: een inpandige kas met dakramen, waardoor het daglicht rijklijk de woning in stroomt.

'Die kas vonden we meteen een goed idee', zegt Schouten. 'Het is ook een heel aangename plek geworden, waar ik vaak wat zit te

Arjen Oosterman in zijn werkkamer, achter de inpandige kas.

rommelen met potten en planten, of een boek lees.' Vandaag is het ook de slaapplek van de poes, die er opgekruld op een stoel ligt.

Het interieur van het huis wordt sterk bepaald door de interesses en liefhebberijen van de bewoners. Zo spaarde de architect in de kast van *okoumé*-hout in de woonkamer een nis uit voor de piano, waar Schouten op speelt. En kwamen er planken waarop het echtpaar dierbare kunstwerken kan uitstellen: kleine sculpturen, schilderijen, tekeningetjes, maar ook knutselwerken uit de tijd dat hun twee zoons, die inmiddels uitgevlogen zijn, klein waren.

Open verbinding

Achter de inpandige kas ligt de werkkamer van Oosterman, waar de architectuurhistoricus zich omringt met wanden vol architectuurboeken, zijn viool en zijn bladmuziek. En dan is er nog 'het cadeautje', zoals Schouten het noemt: de bovenverdieping, direct onder het zadeldak, waar niet alleen een tweede logeerbed staat, maar ook een naaimachine, allerhande handwerkspullen en kunstwerken van familieleden. Als ze niet aan het werk is in de zorg, is Schouten graag creatief met

haar handen bezig. 'Ik ben op het moment veel aan het weven. En kijk, dit is wol van Oosterwoldse schapen', zegt ze. 'Daar ga ik vilt van maken.'

De woonkamer, de keuken, de slaapkamers en de kas staan in open verbinding met elkaar. 'Ik heb een hekel aan dingen die doodlopen en zichtlijnen die onderbroken worden', verklaart Oosterman. 'Ik hou ervan als je het huis altijd in zijn geheel beleeft.'

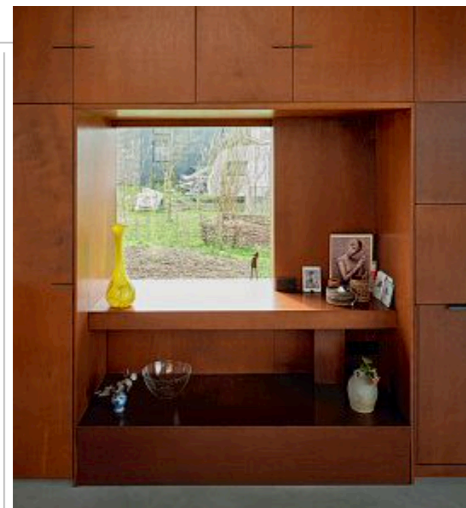
En die beleving, die stopt niet bij de gevel. Het huis en de omgeving vloeien in elkaar over, doordat de twee lange zijden van het huis volledig van glas zijn en een zee aan daglicht binnenbrengen. 'Op mooie dagen staan de schuifdeuren naar buiten wagenwijd open', vertelt Schouten. 'Dan lopen we de hele dag in en uit.'

Eigen frambozen

Nergens liggen drempels, ook niet tussen woonkamer en veranda. Dat is niet alleen rolstoelvriendelijk en dus toekomstbestendig, maar maakt ook dat de veranda het verlengstuk van de woonkamer is.

Het overkragende dak biedt beschutting tegen fel zonlicht en regen, waardoor je bij vele weertypes buiten kunt zitten. 'Als er vrienden of familie op bezoek zijn, zitten we er aan een grote tafel te eten. Italiaanse tafelen soms, hoor, hier!' lacht Schouten.

Alle bomen die in de tuin groeien, waaronder veel fruitbomen, hebben Oosterman en Schouten eigenhandig geplant. Ook hun moestuin legden ze zelf aan. 'De grond is hier ongelooflijk vruchtbaar, dat is fantastisch. 's Zomers lopen we voor het ontbijt even naar buiten om een handje frambozen te halen voor in de yoghurt. En ook bietjes, kruiden, appels en bonen

In de kast van *okoumé*-hout is, behalve bergruimte, veel plaats om dingen uit te stallen.

Er kwam een inpandige kas met dakramen, waardoor het daglicht rijklijk de woning in stroomt.

halen we allemaal zo uit de tuin.'

Wat ze ook zo mooi vinden aan Oosterwold: dat er geen straatverlichting is, en de hemel dus knalhelder is. 'Dan lig je 's nachts in je bed naar de sterren te kijken', zegt Schouten. 'Het is even eenvoudig als ongelooflijk luxe. Het is een enorm genot om zo te kunnen leven.'

Ze moesten er wel wat voor overhebben. Eind 2019 verhuisden ze van hun oude woning in Bussum naar Oosterwold en pas in juni 2021 was hun nieuwe woning klaar. Al die tijd woonden ze in een caravan, naast het bouwproject, dat door corona flinke vertraging opliep.

Band met de burens

'Ja, hoe was dat', glimlacht Oosterman. 'Ik vind dat we het goed gedaan hebben', zegt Schouten. 'Ik ook', zegt Oosterman. 'Al hebben we ook echt wel zorgen gehad. Er gebeuren tijdens de bouw dingen die je niet ingecalculeerd hebt, omdat je er te weinig verstand van hebt. Dat maakt dat je soms het gevoel van grip verliest. Bovendien moesten we het wiel hier volledig opnieuw uitvinden. Alleen al het aanvragen van een bouwvergunning... Dat viel allemaal niet mee, maar schiep ook een enorme band met de burens. Je moet veel beslissingen met hen maken. Je legt samen een weg aan, je wisselt kennis uit over warmtepompen en wadi's, deelt tips voor de moestuin en je ruilt groentes uit. Er is hier een levendige handel in de wijk.'

Wijk ja, want dat is Oosterwold inmiddels geworden. Maar wel een radicale, waar de initiatiefnemers in alle opzichten voor de troepen uit lopen. Met experimentele huizen, nieuwe woonvormen, sociale ondernemingen en her en der wat schapen en varkens.

Schouten: 'Al met al is het even avontuurlijk als leerzaam geweest, en dat is het nog steeds, maar we hebben er een fantastisch huis aan overgehouden.' □

De lange zijden van glas vormen de eerste schil, met binnen die schil een tweede huis

'Ik heb een hekel aan dingen die doodlopen en zichtlijnen die onderbroken worden'